

Mobilya İşletmesinde Çalışan Yöneticilerin İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinç Düzeylerinin Araştırılması

Hasan SERİN¹, Yunus ŞAHİN^{2*} ve Bilal TAMER³

¹Orman Endüstri Mühendisliği / Fen Bilimleri Enstitü, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye

²Orman Endüstri Mühendisliği / Fen Bilimleri Enstitü, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye

³Orman Endüstri Mühendisliği / Fen Bilimleri Enstitü, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye

*(ysahin@ksu.edu.tr) Başlıca yazarın mail adresi

Özet – Çalışanlarının sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışması ve iş yerinin verimli olması için iş sağlığı ve güvenliği konusu önemli hale gelmiştir. İş sağlığı ve güvenliğinin (İSG) temel prensipleri ve güvenlik kültürünün önemini mobilya endüstrisinde hayata geçirmek gerekmektedir. Bu aşamada; İSG'nin temel prensiplerini öğrenmek, güvenlik kültürünü anlamak ve mobilya işletmelerine faydalarını öğrenmek, güvenlik kültürünün oluşturulmasını ve sürdürülmesi sağlamak önemli konular arasında yer almaktadır. Aynı zamanda yeni mevzuat ilkelerinden bir diğeri de, mobilya işletmesinde çalışanların mesleki riskler konusunda eğitilmesini, bilgilendirilmesini ve İSG çalışmalarına katılımlarının sağlanmasını ortaya koyulmasıdır.

Kahramanmaraş ili merkez ilçelerinde yer alan mobilya işletmelerindeki yöneticilerin İSG hakkındaki bilinç düzeyleri araştırılmıştır. Bu işletmelerde çalışan yöneticilere yüz yüze anket metodu uygulanmıştır. Anket içerisinde işveren ve işçilerin İSG hakkında eğitim alma durumu uyarıcı levhaların anlamı ve iş yerindeki kullanım miktarı araştırılmıştır. Anketten elde edilen veriler SPSS ortamında girildikten sonra elde edilen frekans tabloları doğrultusunda sonuçlar ortaya koyulmuştur. Sonuçlara göre; katılımcıların %40,8'i işverenlerin eğitim alması gerektiğine katılırken, %2,6'sı ise katılmadıklarını ifade etmektedir. Katılımcıların %11,8'i işçilerin İSG ile ilgili yeterli eğitim aldıklarına katılırken, %28,9'u ise işçilerin İSG hakkında yeterli eğitim aldıklarına katılmamıştır. Ankete katılanların %59,2'si uyarı levhalarının anlamını yeterli ölçüde bildiklerini belirtirken %9,2'si anlamlarını az bildiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların uyarı levhalarının iş yerinde yeterli sayıda olması ile ilgili kararları incelendiğinde %53,9'u uyarı levhalarının yeterli olduğunu belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler – İSG, Anket, Mobilya, SPSS, Kahramanmaraş

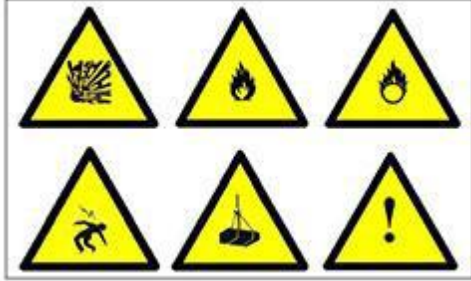
I. GİRİŞ

İSG'nin işçi açısından önemi; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu çalışanlar açısından, eğitim alma, bilgi edinme, temsil edilme, sağlıklı ve en az riskte çalışma, tehlikeli şartlarda çalışmaktan kaçınma, görüş verme ve aktif katılım olanaklarını sağlamak olarak bilinmektedir. İş veren açısından İSG'nin önemi ise 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu işveren açısından, denetleme, izleme, mesleki risklerin önlenmesi için her türlü önlemi alma, çalışma ortamında ölçüm

inceleme, araştırma ve tedbir alma sorumluluğunu işverene yüklemektedir [1].

Yaşanan iş kazası ve işe bağlı sağlık nedenleriyle işgücünde geçici ve sürekli işgücü kayıpları meydana gelmektedir. İş kazası yüzünden daha çok geçici işgücü azalmaları yaşanırken, işe bağlı sağlık nedenleri sebebiyle sürekli işgücü kayıpları yaşanmaktadır. Yaşanan işgücü kayıpları işverenin üretimini etkileyecek bu nedenle üretimdeki ve işgücündeki bu kaybolmalar ülke ekonomisini olumsuz yönde etkileyecektir [2].

Uyarı işaretleri, bir tehlikeye neden olabilecek veya zarar verecek durum hakkında uyarıda bulunan işaretlerdir. Üçgen şeklinde, sarı zemin üzerine siyah piktogram, siyah çerçeve şeklindedir (sarı kısımlar işaret alanının en az % 50'sini kapsayacaktır). Bu işaretler Şekil 1'de gösterilmektedir [3].

Şekil 1. Uyarı işaretleri

Orman ürünleri sektörünün lokomotif durumunda olan mobilya endüstrisinde son 20 yıldaki teknolojik gelişmeler ve talep doğrultusunda hızlı bir büyüme sağlanmıştır. Bu büyüme yurt genelinde her ile ve ilçeye dağılmış durumdadır. Bu büyüme sayesinde istihdam büyük bir artış göstermiş, çalışan sayısı önemli miktarda artmıştır [4]-[5].

II. MATERYAL VE YÖNTEM

Kahramanmaraş merkez ilçelerinde faaliyet gösteren mobilya işletmelerindeki yöneticilere İSG hakkında bilinç düzeylerinin tespit edilmesi amacıyla yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. Bu doğrultuda işverenlerin eğitim almasının gerekliliği, işçilerin aldığı eğitimlerin yeterliliği, uyarıcı işaretlerin anlamının farkındalığı ve bu işaretlerin işletme içerisinde yeterli olup olmadıkları araştırılmıştır.

Anket metodu ile elde edilen veriler SPSS ortamında analiz edilmiştir. SPSS ile bu veriler frekans tablolarına dönüştürülerek bulgular ortaya koyulmuştur.

III. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu çalışma içerisinde İSG hakkında bilinç düzeyi yöneticilere anket metodu uygulanarak belirlenmiştir.

Tablo 1. İşverenlerin eğitim alma durumu

	Az Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Katılıyor	Çok Katılıyor	Toplam
İlkokul			%100		%100
Ortaokul		%11,1	%38,9	%50,0	%100
Lise	%3,7	%5,6	%42,6	%48,1	%100
Önlisans				%100	%100
Toplam	%2,6	%6,6	%40,8	%50,0	%100

Tablo 1 incelendiğinde ankete katılanların işverenlerin eğitim alma durumu ile ilgili bilinç düzeyleri incelenmiştir. İlkokul mezunlarının tamamının işverenlerin eğitim alma durumuna katıldıkları görülürken, ortaokul mezunların %11,1'i kısmen katılırken, %38,9'u katıldıklarını ifade etmiştir. Lise mezunların %3,7'si işverenlerin eğitim alma durumuna az katıldıklarını belirtirken, %42,6'sı katıldıklarını vurgulamıştır. Önlisans mezunlarının tamamı ise işverenlerin eğitim alma durumuna çok katıldıklarını ifade etmişlerdir. İşverenlerin eğitim alma konusunda toplam katılımcıların %2,6'sı az, %6,6'sı kısmen, %40,8'i katıldıklarını ve %50,0'si çok katıldıklarını ifade etmiştir.

Tablo 2. İşçilerin yeterince eğitim alma durumu

	Katılmıyor	Az Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Katılıyor	Toplam
İlkokul			%100		%100
Ortaokul	%22,2	%38,9	%27,8	%11,1	%100
Lise	%31,5	%51,9	%3,7	%13,0	%100
Önlisans	%33,3	%66,7			%100
Toplam	%28,9	%48,7	%10,5	%11,8	%100

Tablo 2 ele alındığında; ankete katılanların işçilerin yeterince eğitim alma durumu ile ilgili bilinç düzeyleri incelenmiştir. İlkokul mezunlarının tamamının işçilerin yeterince eğitim alma durumuna kısmen katıldıkları görülürken, ortaokul mezunların %27,8'i kısmen katılırken, %11,1'i katıldıklarını ifade etmiştir. Lise mezunların %51,9'u işçilerin yeterince eğitim alma durumuna az katıldıklarını belirtirken, %13,0'ü katıldıklarını vurgulamıştır. Önlisans mezunlarının %66,7'si ise işçilerin yeterince eğitim alma durumuna az katıldıklarını ifade etmişlerdir. İşçilerin yeterince

eğitim alma konusunda toplam katılımcıların %28,9'u katılmadıklarını, %48,7'si az katıldıklarını, %10,5'i kısmen katıldıklarını ve %11,8'i katıldıklarını ifade etmiştir.

Tablo 3. Uyarı levhalarının anlamlarını bilme durumu

	Az Biliyorum	Kısmen Biliyorum	Biliyorum	Çok İyi Biliyorum	Toplam
İlkokul	%100				%100
Ortaokul		%22,2	%72,2	%5,6	%100
Lise	%7,4	%29,6	%57,4	%5,6	%100
Önlisans	%66,7		%33,3		%100
Toplam	%9,2	%26,3	%59,2	%5,3	%100

Tablo 3 incelendiğinde; ankete katılanların uyarı işaretlerinin anlamlarını bilme durumu ile ilgili bilinç düzeyleri incelenmiştir. İlkokul mezunlarının tamamının uyarı işaretlerinin anlamlarını az bildikleri görülürken, ortaokul mezunların %22,2'si kısmen bildiklerini, %72,2'si bildiklerini ifade etmiştir. Lise mezunların %7,4'ü uyarı işaretlerinin anlamlarını az bildiklerini belirtirken, %57,4'ü bildiklerini vurgulamıştır. Önlisans mezunlarının %66,7'si ise uyarı işaretlerinin anlamlarını az bildiklerini ifade etmişleridir. Uyarı işaretlerinin anlamlarını bilme konusunda toplam katılımcıların %9,2'si az bildiklerini, %26,3'ü kısmen bildiklerini, %59,2'si bildiklerini ve %5,3'ü çok iyi bildiklerini ifade etmiştir.

Tablo 4. Uyarı levhalarının iş yerinde yeterli olma durumu

	Az Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Katılıyor	Çok Katılıyor	Toplam
İlkokul			%100		%100
Ortaokul		%27,8	%66,7	%5,6	%100
Lise	%7,4	%37,0	%50,0	%5,6	%100
Önlisans	%66,7		%33,3		%100
Toplam	%7,9	%32,9	%53,9	%5,3	%100

Tablo 4 incelendiğinde; ankete katılanların uyarı işaretlerinin iş yerinde yeterli olma durumu ile ilgili bilinç düzeyleri incelenmiştir. İlkokul mezunlarının tamamının uyarı işaretlerinin iş yerinde yeterli sayıda olduklarına katıldıkları görülürken, ortaokul mezunların %27,8'i kısmen

katıldıklarını, %66,7'si katıldıklarını ifade etmiştir. Lise mezunlarının %7,4'ü uyarı işaretlerinin iş yerinde yeterli sayıda olduğuna az katıldıklarını belirtirken, %50'si katıldıklarını vurgulamıştır. Önlisans mezunlarının %66,7'si ise uyarı işaretlerinin iş yerinde yeterli sayıda olduğuna az katıldıklarını ifade etmişleridir. Uyarı işaretlerinin iş yerinde yeterli sayıda olması konusunda toplam katılımcıların %7,9'u az katıldıklarını, %32,9'u kısmen katıldıklarını, %53,9'u katıldıklarını ve %5,3'ü çok katıldıklarını ifade etmiştir.

IV. SONUÇLAR

Elde edilen sonuçlara göre; katılımcıların %40,8'i işverenlerin eğitim alma durumuna katıldıklarını belirtirken, %6,6'sı ise işverenlerin eğitim alma durumuna kısmen katıldıklarını ifade etmektedir. Katılımcıların %48,7'si mobilya işletmelerinde çalışan işçilerin yeterince eğitim alma durumuna az katıldığını ifade ederken, %11,8'i ise işçilerin yeterince eğitim aldığına katıldıklarını belirtmiştir. Uyarı levhalarının anlamlarını bilme konusunda ise yöneticilerin %59,2'sinin bildikleri görülürken %9,2'si ise az bildiklerini ifade etmiştir. Uyarı levhalarının iş yerinde yeterli olma durumu incelendiğinde ise yöneticilerin %53,9'u katılırken, %32,9'u kısmen katıldıklarını belirtmiştir.

KAYNAKLAR

- [1] ÇSGB, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, 2016.
- [2] A. Aktuna, Tarım Sektöründe Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Çerçevesinde Bilgi, Tutum Ve Algı Düzeyleri: Tekirdağ Süleymanpaşa Örneği . Çalışma İktisadı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi . Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
- [3] TTB, Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği. Ankara: Türk Tabipler Birliği, 2005.
- [4] K. C. Akyüz, İ. Akyüz, H. Serin ve H. Cındık, Batı Akdeniz Bölgesinde Yer Alan Orman Ürünleri Sanayi İşletmelerinin İhracat Problemleri, S.D.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, A, 1, 97-110, 2004.
- [5] DPT, VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı, Orman Ürünleri Sanayi Özel İhtisas Komisyon Raporu, DPT Yayın No:2376, Ankara, 90 -102 s., 1995.